

Konspekt katechezy¹ pt.:

Chrystus Zmartwychwstał, prawdziwie Zmartwychwstał

Czas: 90-120 minut (2 godziny lekcyjne lub więcej)

DYPTYK, STRONA PRAWA

Główny cel katechezy:

uzasadnienie wiarygodności (prawdziwości) chrześcijaństwa w kontekście Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, czyli najważniejszej prawdy Kościoła, zgodnie z dewizą Pawła z Tarsu i w związku z najstarszym wyznaniem wiary z 1 Kor 15, 3-8: „**Jeżeli zaś Jezus nie zmartwychwstał, to bezsensowne jest nasze nauczanie i bezsensowna wasza wiara**” (1 Kor 15, 14)².

Cele szczegółowe: Uczeń:

- a) dostrzega logiczność i sensowność szczegółowych danych wiary;
- b) bardziej świadomie, niejako sercem i umysłem, zagłębia się w lekturę Pism i jego prawd;
- c) poznaje działalność pierwotnego Kościoła;
- d) rozumie, na czym polega bycie uczniem Jezusa;
- e) dostrzega żywość i aktualność treści Pism i bohaterów tam ukazanych;
- f) wie na konkretnych przykładach, że wiara opiera się na sensownych, naukowych dowodach.

¹ Na przykład jako uzupełnienie tematów 13-15 z rozdziału 3. pt. „Syn Boży” podręcznika dla klas 8 SP: „Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi”; tematu 60 z podręcznika dla klas 1 LO: „Błogosławieni, którzy naśladowają Jezusa”; tematu 7 z podręcznika dla klas 2 LO: „W blasku Bożej prawdy”; tematów 14, 26, 47 z podręcznika klas 3 LO: „Na drogach wiary” (i ogólnie klas szkół ponadpodstawowych). Podręczniki należą do programu wydawnictwa „Jedność”. Ale temat Zmartwychwstania i wiarygodności nauczania Kościoła zawsze jest centralnym „programem”.

² W użyciu przeze mnie jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami, red. Michał Peter, Marian Wolniewicz, Poznań, Wydawnictwo Księgarnia Św. Wojciecha 2004. Tzw. Biblia poznańska, w 1999 roku została uznana za najlepszy polski przekład Pisma Świętego. Dalej jako BP.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Modlitwa tekstem Pisma: nauczyciel przedstawia **1 Kor 15, 1-14**. Najlepiej przeczytać dwukrotnie, by dobrze go zapamiętać. Uczniowie mają także wydrukowany (lub podany w innej formie) ów fragment Listu Apostoła.

2. Dalej pewna improwizacja nauczyciela. Dostyć dosadnie zaprezentowane stwierdzenie, że jeśli nie ma w nas wiary w Zmartwychwstanie jako uznania faktu, jako fundamentalnej prawdy, to lipa: możemy z całą stanowczością odwrócić się od Kościoła jako kłamliwej mafii, opartej na wyrafinowanym spisku. Itp. Wyostrzenie tego konfliktu: **Jeśli nie...** Zgodnie ze stylem retorycznym Pawła i stosowaniem semickich antytez.

W tym miejscu można pobudzić uczniów, by podali kilka przykładów: **Jeśli Jezus nie zmartwychwstał, to...**

Dalej można zawrzeć sentencję **Tertuliana** (należy krótko o nim wspomnieć i też wyjaśnić, że ów pisarz z II i III w. po Chrystusie miał różne okresy życia i odszedł od Wspólnoty w drugiej jego części; aczkolwiek sentencja jest z okresu jego autentycznego przyłgnięcia do Kościoła):

Sentencja: „**Chrystus nazwał się Prawdą, a nie zwyczajem**”.

3. Eksperyment: Nauczyciel pokazuje chętnym/wybranym uczniom (od 4-6 osób), każdemu z osobna, fragment jakiegoś filmu lub zdjęcie (na którym jest wiele elementów). Czas ekspozycji powinien być dość krótki. Celem jest wykreowanie czynnika stresogennego, w tym przypadku będzie to niewielka ilość czasu. Po tym jak wszyscy uczniowie (biorący udział w eksperymencie) obejrzą filmik/zdjęcie, wychodzą na zewnątrz klasy (tu potrzebny będzie przez chwilę dodatkowy opiekun), po kolei osobno wracają i opowiadają, co widzieli.

4. Projekcja części filmu pt.: **Bóg nie umarł 2**. Można to przedstawić jako: **007 minut agenta IHS, lub Jego Królewskiej Mości IHS** (trwa on 7 minut i 41 sekund).

https://www.youtube.com/watch?v=JFDpZOSl_18

Po projekcji warto nadmienić, że zarówno Lee Strobel jak i James Warner Wallace są autentycznymi postaciami i w filmie grają samych siebie. (Jeśli tempo pozwala, można wspomnieć fabułę filmu; wszystko zależy od grupy i przeznaczonego czasu).

Być może w tym miejscu koniec pierwszej części zajęć.

5. Komentarz prowadzącego.

Należy w dość ekspresywny i plastyczny sposób przedstawić uczniom, na czym polegała rola **naocznego świadka**, wejść w historię biblijną, zobrazować ją w żywej formie. Trochę poczuć się jak reżyser i aktor.

6. Cztery narracje o Zmartwychwstaniu:

Nauczyciel rozdaje każdemu uczestnikowi lekcji kartkę z czterema fragmentami Ewangelii. W jednej czteroczęściowej tabelce. A są to: a) **Mt 28, 1-7**; b) **Mk 16, 1-8**; c) **Łk 24, 1-12**; d) **J 20, 1-10**.

Zostaną te teksty również przeczytane na głos (nauczyciel lub wybrany uczeń). Znów w zależności od czasu i okoliczności można wybrać krótszą lub dłuższą wersję³. Polecałbym jednak wersję krótszą: zwracamy uwagę na dwa elementy narracji, tj. a) bohaterów przybywających do grobu oraz b) czas akcji. Oczywiście cała analiza jest jedynie swoistą „przystawką”, ale dla uczniów klas 8. czy starszych jest to odpowiednia porcja.

7. Wyjaśnienie:

a) Trzeba wpieryw dać czas samym uczestnikom, może uda się im znaleźć rozwiązanie. Jeśli nie lub jeśli należy je uzupełnić, odpowiedź jest następująca:

Po pierwsze, w żadnym z czterech tekstów nie pada słowo „tylko”. Są wymienione konkretne postaci, które, **z różnych powodów, dla danego świadka lub/i dla adresata tekstu**, miały istotne znaczenie. To tak jak w zaprezentowanym eksperymencie: żaden z uczniów nie wymieni wszystkich elementów filmu czy zdjęcia. To nie znaczy jednak, że owe nie wymienione się tam nie znajdują.

b) Łączy się integralnie z a). Tu po raz kolejny warto zaakcentować, że oryginalnym językiem dostępnych kopii Nowego Testamentu jest język grecki tzw. koine. Czas zastosowany przez Marka oraz Jana to **czas teraźniejszy historyczny**. Natomiast u Mateusza i Łukasza jest nim **czas przeszły dokonany (czyli aoryst)**. Odpowiednio tak wyglądają tłumaczenia BP: „*przychodzą*” (Mk), „*przychodzi*” (J), „*przyszły*” (Mt i Łk).

Analizując czas opisany u Ewangelistów największe pozorne rozbieżności znajdują się między Mk i J. Mt i Łk podają czas jako odpowiednio: „*o świcie*”, „*wczesnym rankiem*”. Są to w zasadzie synonimy lub przynajmniej wyrażenia bliskoznaczne, tym bardziej, gdy się przyjmie także inne zasadne tłumaczenia, mianowicie u Mt: „*świtając*”, „*rozjaśniając się*”; a u Łk: „*brzaskiem*”, „*ledwie zaczynało świtać*”. Natomiast między Mk a J wygląda to następująco: „*przychodzą*” oraz „*przychodzi*”. Czas podany jest tak, Mk: „*wczesnym rankiem (...) kiedy weszło słońce*”; J: „*wczesnym rankiem, kiedy jeszcze było ciemno*”!!! (Tłumaczenia za BP).

Ale tutaj użyty jest właśnie ów czas teraźniejszy historyczny, czyli teraźniejszy ciągły (od strony gramatycznej), a historyczny z tego powodu, że ma w sposób czytelny i aktualny ukazać przeszłe wydarzenia. Istotne jest to, że prezentuje on pewną rozciągłość czasową, która idealnie stoi w zgodzie z przedstawionym różnym czasem przychodzenia do grobu. Cytuję: (tekst z BP powinien być wyświetlony na ekranie za pomocą projektora):

³ Proponuję krótszą, gdyż uczniowie mogą poszukać odpowiedzi do kolejnych pozornych sprzeczności w ramach pracy własnej.

„Niewiasty zjawiły się przy grobie, gdy już wzeszło słońce. Szczegół ten nie zgadza się z informacją J 20,1 (...). Możliwe, że niewiasty wyszły z domu, kiedy jeszcze było ciemno, i to miał na myśli Jan. Mk zaś pisze o ich przybyciu do grobu, kiedy już wzeszło słońce. Chociaż grób znajdował się niedaleko, było to możliwe, bo wschód i zachód słońca trwa w Palestynie znacznie krócej niż u nas. (...) Możliwe też, że Markowe określenie nie oznacza pełnego wschodu słońca, ale jego początek i ma sens z Mk 1, 35”.

8. Podsumowanie:

Wiara chrześcijańska, wiara uczniów wcielonego Boga Abrahama, Izaaka i Jakuba, opiera się na logicznych, sensownych, inaczej rozumnych, podstawach (po prostu dowodach i faktach).

Pierwszy stopień dowodzenia: dotyczy przyjęcia faktu, że ktoś taki jak Jezus z Nazaretu istniał, żył. Około 2000 lat temu Izraelita imieniem Jezus (Jeszua) obchodził tereny ówczesnej Palestyny, głosząc naukę i czyniąc nie spotykane dotąd cuda. Został wydany w ręce przywódców okupowanego państwa, niesłusznie skazany i ukrzyżowany. Jest to dowód historyczny, znajdujący swoje poparcie w licznych dokumentach z tamtego czasu, włączając – co szczególnie ważne z punktu widzenia wiarygodności – pisma pozachrześcijańskie, a często teksty autorów wrogo nastawionych do nowej „sektę”.

Drugi stopień dowodzenia: odnosi się właśnie do świadectw opisujących życie Jezusa i przede wszystkim Jego Zmartwychwstanie, które jest argumentem za tym, że Jezus naprawdę jest Bogiem! Relacje, zeznania naocznych świadków, poddane niezależnemu badaniu naukowemu, ukazują autentyczność zawartych w nich treści. Ponadto rzetelne badanie, również z punktu widzenia psychologicznego, dyskwalifikuje mit o zawiązaniu spisku przez pierwszych uczniów.

Trzeci stopień „dowodzenia” to po prostu wiara, czyli wejście w eksperyment przyjaźni z Bogiem. Dowodzenie naukowe (jak powyższe) powinno zaspokoić głód człowieka, szukającego podstaw prawdy, powinno, jeśli ma on dobre i otwarte na poszukiwanie prawdy nastawienie. Zgodnie ze słowami św. Cyryla Jerozolimskiego, ucznia Pana z IV wieku: **„Choć nie mogę całej rzeki wypić, czy mi nie wolno tyle wody zaczerpnąć, ile mi potrzeba? Choć nie jestem w stanie zjeść wszystkich owoców z ogrodu, czy muszę odejść głodny?** Pierwszy i drugi stopień dowodzenia powinny zaspokoić nasz głód i pragnienie. Dalej jest przygoda.

9. Zakończenie:

Jako kłamra spinająca katechezę - ponowna projekcja filmiku 007.

10. Zadanie domowe:

(Obowiązkowe) Lektura: od 49 strony (od początku punktu 6.3) do strony 52 (do końca punktu 6.4) poradnika dla osób przygotowujących się do przyjęcia sakramentu bierzmowania, czyli *Youcat. Bierzmowanie*.

Dla chętnych albo lepiej w formie zorganizowania nocy kinowej dla całej klasy/klas (ważne by obejrzeć w całości) prezentacja filmu „Zmartwychwstały” w reż. Kevina Reynoldsa.

Jest to konspekt. Nie wszystko da się w nim zawrzeć. Dobrze zakończyć pierwszą część zajęć (lekcję) na jakimś zawieszeniu, niedosycie, „suspensie”. Powodzenia 😊.

Autor scenariusza:
Miłosz Szulc